

Ninda Wegbratt Menkus
Utbildningschef
Ninda.wegbrattmenkus@Trelleborg.se
0410-73 40 60

Riktlinjer gällande utbildningsplaner för Introduktionsprogrammen i Trelleborgs kommun

Bakgrund

Syftet med gymnasieskolans introduktionsprogram är att ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till att de kan få ett arbete. Som huvudregeln gäller att inga behöriga elever ska gå ett introduktionsprogram. Hemkommunen är skyldig att erbjuda obehöriga elever plats på introduktionsprogrammen. Vidare ansvarar hemkommunen för att elever från grundskolan erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ, om de önskar sådan utbildning. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Enligt nationell statistik är genomströmningen på introduktionsprogrammen mycket låg. Cirka 35% av eleverna som påbörjar sin utbildning på ett introduktionsprogram går över till ett nationellt program, av dessa tar cirka 15% en gymnasieexamen. Genomströmningen i Trelleborg ligger i paritet med de nationella siffrorna.

Eftersom introduktionsprogram inte har en nationellt fastställd struktur blir huvudmannens plan för utbildningen och elevens individuella studieplan särskilt viktiga. Med anledning av ändringar i skollagen som träder i kraft 1 juli 2019 måste introduktionsprogrammets utbildningsplaner revideras. I samband med denna revidering föreslås att längden på introduktionsprogrammen ändras, från 1-3 år till 1-2 år.

Minsta garanterad undervisningstid

Elever på introduktionsprogrammen ska, enligt 17 kap. 6 § skollagen, ha en minsta garanterad undervisningstid på 23 timmar i veckan, vilket motsvarar undervisningstiden på gymnasieskolans yrkesprogram. Eftersom introduktionsprogrammen har olika syften, se nedan, ska innehållet i utbildningen, och därmed undervisningen, utformas utifrån elevens behov och i linje med den plan för utbildning som huvudmannen upprättat.

Elever som har förutsättningar att tillgodogöra sig mer undervisningstid kan behöva det för att uppfylla utbildningens syfte. Utbildningens omfattning får minskas för en elev som begär det om huvudmannen för utbildningen bedömer att det finns särskilda skäl.

Utbildningsplan

Enligt 17 kap. 7§ skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en utbildningsplan (UP) som beslutas av huvudmannen. Från den 1 juli 2019 ska utbildningsplanen även innehålla information om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Som ett resultat av förändringar i skollagen måste utbildningsplanerna revideras inför höstterminen 2019. Enligt bildningsnämndens delegationsordning (punkt 11.17) ansvarar rektor för introduktionsprogrammen att utbildningsplanerna revideras vid behov. Tidigare beslutade utbildningsplaner i Trelleborgs kommun, senast reviderade 2016, är på 1-3 år, se bilaga 1. I undantagsfall har även 4 år erbjudits. I samband med revideringen ändras längden på introduktionsprogrammets utbildningsplaner generellt till 1-2 år.

Utbildningsplanen bör enligt Skolverket innehålla:

- vilket syfte utbildningen har,
- utbildningens längd,
- vad som ska vara utbildningens huvudsakliga innehåll,
- hur utbildningen skiljer sig från eventuella andra introduktionsprogram huvudmannen har,
- hur grundskolan och gymnasieskolan ska samverka med varandra, samt
- hur eleverna ska kunna gå vidare från introduktionsprogrammet till ett nationellt program, till den kommunala vuxenutbildningen, annan utbildning eller till yrkeslivet.

Individuell studieplan

Enligt 17 kap. 7§ skollagen ska det upprättas en individuell studieplan (ISP) för varje enskild elev på introduktionsprogrammen. Studieplanen är av yttersta vikt då det inte finns något examensmål eller någon programstruktur för introduktionsprogrammen.

Den individuella studieplanen ska utformas utifrån huvudmannens utbildningsplan och med utgångspunkt i elevens behov, förutsättningar och intressen och ska i samråd med eleven följas upp och vid behov revideras. Studieplanen är en mer preciserad beskrivning av syfte, längd och innehåll när det gäller den enskilde elevens utbildning. Detta kan innebära att tiden på ett introduktionsprogram blir längre än 2 år.

Alternativa studievägar inom introduktionsprogram

Programinriktat val

Programinriktat val ersätter Preparandutbildning och Programinriktat individuellt val från och med 1 juli 2019. Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att eleverna så snart som möjligt ska kunna antas till det nationella programmet. Det nationella program som utbildningen är inriktad mot kan vara ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program.

Hemkommunen ansvarar för att alla elever som är behöriga till programinriktat val erbjuds programmet. En elev är behörig som har; godkänt i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska samt minst tre andra ämnen, eller svenska/svenska som andraspråk, matematik eller engelska och minst fyra andra ämnen.

Programinriktat val kan utformas både för en enskild elev och för en grupp elever, 17 kap. 4§ skollagen. Riksrekrytering får beslutas av Skolverket enbart i de fall då utbildningen utformas för en grupp elever.

Yrkesintroduktion

Yrkesintroduktion vänder sig till elever som saknar godkända betyg för behörighet till ett yrkesprogram. Yrkesintroduktion kan utformas både för en enskild elev och för en grupp elever, 17 kap. 4§ skollagen. Eleven erbjuds en yrkesinriktad utbildning för att kunna söka till ett yrkesprogram eller få ett arbete. Eleven ska både kunna läsa ämnen från grundskolan som den inte är behörig i och ämnen från nationella program i gymnasieskolan. På yrkesintroduktion kan även kurser från yrkespaketen ingå.

Individuellt alternativ

Individuellt alternativ utformas för en enskild elev och vänder sig i första hand till ungdomar som inte är behöriga till ett yrkesprogram och som har stora kunskapsbrister och svag motivation, eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förberedelse för annan utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i och hela eller delar av gymnasieskolans kurser. Det kan också ingå andra insatser, exempelvis motivationsinsatser eller praktik.

Språkintröduktion

Språkintröduktion är till för ungdomar som nyligen kommit till Sverige, dvs är nyanlända enligt definition i 3 kap. 12§ skollagen. Utbildningen inom språkintröduktionen har fokus på det svenska språket och syftet är att eleven ska kunna gå vidare till något annat program i gymnasieskolan, eller till annan utbildning.

Enligt 17 kap. 14 a § skollagen, som trädde i kraft 1 juli 2018 men tillämpas på utbildning som påbörjas från och med 1 juli 2019, ska nyanlända elevers kunskaper bedömas skyndsamt så att en ISP kan upprättas inom två månader från mottagandet på introduktionsprogrammet språkintröduktion om inte en sådan bedömning anses uppenbart obehövlig.

Enligt gymnasieförordningen (2018:1328) kan elever på språkintröduktion få undervisning i enbart svenska eller svenska som andraspråk under en kort inledande period om utbildningen påbörjats efter 30 juni 2019. I övrigt ska utbildningen baseras på den inledande bedömning som görs och de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning, 6 kap. 8 § gymnasieförordningen. Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Undantag från riktlinjen på 1-2 år

Enligt 17 kap. 15 § skollagen, har

- en elev som påbörjat ett introduktionsprogram rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den utbildningsplan och den individuella studieplanen som gällde när utbildningen inleddes, eller på ett annat introduktionsprogram enligt huvudmannens utbildningsplan och en ny individuell studieplan.
- en elev som flyttar till en annan kommun rätt att fullfölja utbildningen på ett påbörjat introduktionsprogram eller på ett annat introduktionsprogram hos den nya hemkommunen enligt den nya kommunala huvudmannens utbildningsplan och en ny individuell studieplan.
- en elev rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen, om eleven har medgett att den individuella studieplanen ändras.

Rätten att fullfölja utbildningen gäller även efter ett studieuppehåll på högst ett år för studier utomlands.

Den individuella studieplanen utformas utifrån huvudmannens utbildningsplan och med utgångspunkt i elevens behov, förutsättningar och intressen, och kan således bli längre än 2 år.

Förstärkta programmet

Läsåret 2019/2020 tas 10 elever in på det förstärkta programmet, Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning Media vilket i grunden är ett introduktionsprogram för elever med NPF-relaterade svårigheter. Det förstärkta programmet är en åtgärd för att öka genomströmningen för denna elevgrupp som i många fall hamnar på introduktionsprogram av särskilda skäl, dvs. varit behöriga till ett nationellt program men inte klarat av att fullfölja studierna. Utbildningen ges på 3+1 år. År 1-3 är eleverna inskrivna på introduktionsprogrammet. År 4 skrivs eleverna över på det nationella programmet samhällsvetenskap/media om eleverna

fullföljt sin studieplan och bedöms kunna ta en gymnasieexamen år 4. Studieplanen skrivs redan från början på 3+1 år till skillnad från övriga introduktionsprogram där studieplanen skrivs på ett år. Planen utvärderas och justeras årligen eller med tätare intervall vid behov.

Förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att anta riktlinjerna för utbildningsplan och individuell studieplan gällande introduktionsprogram, med start höstterminen 2019

att riktlinjerna skickas för kännedom till arbetsmarknadsnämnden

att riktlinjerna skickas för kännedom till rektorer för Söderslättsgymnasiet

att riktlinjerna skickas för kännedom till Antagningsenheten

Skickas till

Bildningsnämnden

Rektorer Söderslättsgymnasiet

Verksamhetschef för antagningsenheten

Arbetsmarknadsnämnden

Bilagor

Bilaga 1. Utbildningsplan för Introduktionsprogrammen – Yrkesintroduktion (YRK), beslutad 2016-09-01, BIN2017/73